

KARLA KIŠ KAMENJARIN*

Stručni studij kriminalistika – nedoumice oko prijevoda termina "kriminalistika" na engleski jezik

Sažetak

Često se susrećemo s pogrešnim prijevodima stručnog naziva "kriminalistika" na engleski jezik. Tako se, primjerice, sudske tumači i prevoditelji koriste glosarom stručnih naziva u kojem je pogrešno navedeno da se stručni/stručna prvostupnik/prvostupnica (*baccalaureus/baccalaurea*) kriminalistike prevodi kao *Professional Bachelor of Criminology*, a stručni/stručna specijalist/specijalistica kriminalistike kao *Professional Specialist of Criminology*. Uvidom u dostupnu stručnu literaturu, internetske izvore, knjige i udžbenike, te usporedbom naziva i sadržaja studijskih programa policijske struke u Europskoj uniji i u drugim državama svijeta sa studijskim programima na Visokoj policijskoj školi u Zagrebu, zaključeno je da termin "kriminalistika" u nazivu stručnog studija Kriminalistike na engleski jezik treba prevoditi kao *Criminal Investigation*, stečeni stručni naziv stručni/stručna prvostupnik/prvostupnica (*baccalaureus/baccalaurea*) kriminalistike kao *Professional Bachelor (baccalaureus/baccalaurea) of Criminal Investigation*, a stručni/stručna specijalist/specijalistica kriminalistike kao *Specialist in Criminal Investigation*.

Ključne riječi: kriminalistika, criminal investigation, criminalistics, stručni naziv, prijevod.

1. UVOD

U današnje vrijeme ljudi putuju, poslovno i privatno, u razne krajeve svijeta, nerijetko se naseljavaju u drugim državama, bilo trajno ili privremeno. Taj je fenomen osobito izražen u Europskoj uniji, jer i Unija potiče mobilnost stanovništva. Ono što se smatra jezičnim blagom Europske unije (24 službena jezika) istodobno je i prepreka za komunikaciju. U Europskoj uniji (ali i u većini svijeta, osobito poslovnoga) engleski se jezik etabirao kao *lingua*

* Karla Kiš Kamenjarin, policijska službenica – prevoditeljica, Služba za međunarodnu policijsku suradnju, Uprava kriminalističke policije, Ravnateljstvo policije, MUP RH.

franca. Ako se engleski jezik rabi u poslovnome kontekstu, korisno je znati predstaviti se na njemu, što uključuje, *inter alia*, predstavljanje stečenoga stručnog naziva. Treba napomenuti i to da sve više ljudi sudjeluje u radu različitih institucija Europske unije (npr. radni sastanci, strateško planiranje, radne skupine itd.). U navedenim situacijama potrebno je priložiti određene dokumente (svjedodžbe, diplome, životopise itd.) prevedene na strane jezike, najčešće na engleski, što nerijetko uzrokuje brojne dvojbe.

Tako, između ostalog, postoje dvojbe oko prijevoda hrvatskog naziva *kriminalistika* na engleski jezik. Riječ *kriminalistika* dolazi od njemačkog termina *die Kriminalistik*, te je u hrvatski jezik preuzeta izravno iz njemačkoga (germanizam). Tvorac termina je Hans Gross, koji je u svojoj knjizi *Handbuch für Untersuchungsrichter als System der Kriminalistik* postavio temelje kriminalistike koja se definira kao "heuristička znanost koja se na specifičan način bavi kaznenim djelom i počiniteljem..." Dakle, kriminalistika je znanstvena disciplina koja sustavno istražuje znanstvene metode i pravila, iskustva u otkrivanju i razjašnjavanju pojava kaznenih djela, utvrđivanja njihovih počinitelja, kao i sprječavanja tih pojava (Modly, Šuperina i Korajlić, 2008: 349). S obzirom na to da je kriminalistika kao znanstvena disciplina rasprostranjena u cijelome svijetu, očekuje se da za naziv "*kriminalistika*" postoje odgovarajući prijevodni ekvivalenti u drugim jezicima, te da prevodenje termina *kriminalistika* ne predstavlja osobiti izazov. Međutim, tomu nije tako.

Stručni prvostupnici/prvostupnice i specijalisti/specijalistice kriminalistike suočavaju se s problemom da se njihovi stečeni stručni nazivi ne prevode na engleski jezik na odgovarajući način, a time im se onemogućava da stranim partnerima/poslodavcima jasno i nedvoznačno predstave svoje kvalifikacije. Cilj je rada razjasniti dileme oko prijevoda termina kriminalistika na engleski jezik metodom pregleda, analize i sinteze dostupnih izvora te usporedbom naziva u sadržajima studijskih programa koji se nude na policijskim obrazovnim ustanovama (i na drugim visokoškolskim ustanovama) na Visokoj policijskoj školi i u ostatku (anglosaksonskoga) svijeta. Drugim riječima, svrha je ovoga rada doprinijeti preciznosti stručne literature, ali i pomoći stručnjacima koji se bave problematikom prevodenja (prevoditeljima, sudskim tumačima, stručnjacima srodnih profila itd.) u rješavanju dvojbe glede prevodenja stručnih naziva stečenih dovršetkom studija Kriminalistike.

Društvo sudskih tumača i prevoditelja i Zajednica za prevoditeljstvo pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, u sklopu projekta prijevoda visokoškolskih kvalifikacija, zajednički su izradili Glosar stručnih naziva, koji sadrži prijevode stručnih naziva i njihovih kratica na engleski i njemački jezik.¹ U navedenom Glosaru pojam *kriminalistika* se pojavljuje dvaput i to kako slijedi²:

¹ Društvo sudskih tumača i prevoditelja također je, samostalno, izradilo Glosar prijevoda akademskih naziva, koji nije javno dostupan. <http://dstip.hr/index.php?id=13&page=page>

² http://dstip.hr/index.php?s_term=kriminalistica&s_from=hr&s_to=en&page=dictionary

Ukupno rezultata: 2

NAZIV VISOKOG UČILIŠTA HIGHER EDUCATION INSTITUTION NAME	NAZIV STUDIJSKOG PROGRAMA COURSE PROGRAMME NAME	RAZINA STUDIJA DEGREE OF STUDIES	STRUČNI NAZIV PROFESSIONAL TITLE	KRATICA ABB.R.
hr Visoka policijska škola, Zagreb	Kriminalistika	stručni studij	stručni/a prvostupnik/prvostupnica (baccalaureus/baccalaurea) kriminalistike	bacc. crim.
en Police School of Professional Higher Education	Criminology	professional degree course	(Professional) Bachelor of Criminology	
hr Visoka policijska škola, Zagreb	Kriminalistika	specijalistički diplomski stručni studij	stručni/a specijalist/specijalista kriminalistike	struc. spec. crim.
en Police School of Professional Higher Education, Zagreb (Police Academy of the Ministry of Interior, Zagreb)	Criminology	specialist graduate course	Professional Specialist of Criminology	

Slika 1: Prikaz rezultata pretraživanja za termin kriminalistika (preuzeto sa www.dstip.hr)

U Glosaru je termin *kriminalistika* pogrešno preveden na engleski jezik terminom *Criminology*.³ Engleski termin *criminology* odgovara hrvatskom terminu *kriminologija*, tj. određuje u oba jezika isti pojam koji se slično definira kao "samostalna multidisciplinarna znanost koja svojim metodološkim sustavom istražuje uzroke i pojavnje oblike kažnjivih poнаšanja" (Modly, Šuperina i Korajlić, 2008: 353) ili kao "proučavanje uzroka kriminaliteta, prevencija, otkrivanje i kažnjavanje; proučavanje kaznenih djela, počinitelja i žrtava."⁴ (Fay, 1988: 91. prev. a.). Na Pregledniku studijskih programa Modula za visoka učilišta (Mozvag), Agencije za znanost i visoko obrazovanje, naziv studija Kriminalistike na engleski jezik također je preveden kao *Criminology*.⁵

Found study programmes (2):

Export: [XLS](#)

No.	Study programme name	Issuing institution(s)	Education provider(s)	Study programme type
1.	Criminology	Police College	Police College (Zagreb)	Undergraduate professional study programme
2.	Criminology	Police College	Police College (Zagreb)	Specialist graduate professional study programme

Slika 2: Prikaz prijevoda naziva preddiplomskog stručnog studija Kriminalistika i specijalističkog diplomskog studije Kriminalistika na Visokoj policijskoj školi (preuzeto sa <http://mozvag.srce.hr/>)

Na studiju Kriminalistike na Visokoj policijskoj školi Policijske akademije, Kriminologija je jedan od kolegija koji studenti slušaju tijekom studija, ali nikako cijeli studij. Razni kolegiji iz područja kriminologije također se nude i studentima drugih studijskih programa, u drugim ustanovama, u sklopu studija prava, socijalne pedagogije i drugih, što nije razlog da se nazivi tih studija na engleski jezik ne prevode kao *Criminology*.

Autori navedenoga Glosara stručnih naziva navode da je "ideja bila napraviti polazni okvir koji se može dalje nadograditi, nadamo se uz pomoć svih zainteresiranih prevoditelja (ali ne samo njih) radi podizanja kvalitete rada i usklajivanja terminologije"⁶. To znači kako je potrebno analizirati dostupne prijevode te utvrditi primjereni prijevod za naziv stručnog

³ Naziv Visoka policijska škola također je krivo preveden. Ispravan je prijevod *Police College in Zagreb*.

⁴ *The study of crime causes, prevention, detection and correction; the study of crimes, criminals and victims*

⁵ <http://mozvag.srce.hr/preglednik/pregled/en/brzo/traziNaziv.html?naziv=criminology>

⁶ <https://www.hgk.hr/zajednice/zajednica-za-prevoditeljstvo/popis-strucnih-naziva-i-njihovih-kratice?category=569>

studija Kriminalistike, s obzirom na to da je iz navedene argumentacije razvidno kako termin *Criminology*, koji se koristi u gornjim (i drugim) izvorima, nije najprimjereniji prijevod.

2. PREGLED TERMINA KOJI SE NAVODE U STRUČNOJ LITERATURI

O engleskim istovrijednicama hrvatskoga termina *kriminalistika* već se dosta pisalo, ali u širem kontekstu, nikada s konkretnim ciljem rješavanja problema prevođenja naziva studija odnosno stečenoga stručnog naziva, što je cilj ovoga rada.

U hrvatskoj stručnoj literaturi iz područja kriminalistike često se navode moguće engleske istovrijednice hrvatskog termina *kriminalistika*. Tako primjerice Željko Karas navodi da je na engleskome govornom području pojam *criminalistics* uvriježen samo u kalifornijskom sustavu i to ne za kriminalistiku općenito, nego za kriminalističku tehniku te da se u preostalom anglosaksonskom području najčešće koristi izraz *crime investigation*. (Karas, 2012: 14).

U knjizi Kriminalistika, govoreći o kriminalistici kao znanstvenoj disciplini, u zagradama se navode prijevodi na engleskom (i francuskom) jeziku i to *criminalistics*, *la criminalistique* za kriminalistiku u užem smislu (uže područje prirodnih i tehničkih znanosti) i *criminal investigation*, *le recherche du crime* za šire područje kriminalističkoga istraživanja (posebice područje taktike) (Pavišić, Modly i Veić, 2006: 93).

Veić raspravlja o terminologiji koja se koristi u raznim jezicima i konceptima, a odgovarala bi hrvatskome terminu *kriminalistika* u određenim značenjima te navodi termine *criminalistics*, *criminal investigation*, *forensic sciences* (Veić, 2015: 759).

Maver u nekoliko radova termin *kriminalistika* prevodi na engleski jezik s *Criminal investigation*⁷ (Maver, 2009; 2012; 2013) te navodi kako se i u Sloveniji kriminaliste vrlo često svrstava među kriminologe (Maver, 2012). Na drugome mjestu opširno obrazlaže terminološke i pojmovne probleme s kojima se suočavamo pri pojmovnom određivanju kriminalistike, kriminalističkoga istraživanja, kriminologije, forenzike, poglavito zato što se navedene discipline često isprepliću i zato što su značajno obilježene geografskim područjem u kojemu se koriste navedeni pojmovi (usp. Veić, 2015) te način na koji navedene činjenice utječu na prijevod termina kriminalistika na engleski jezik. Navedeni rad na engleskome jeziku nosi neobičan naziv koji sadrži sintagmu *Criminal Investigation / Criminalistics* koja predstavlja kriminalistiku onako kako se ona poima i u Hrvatskoj, odnosno autor razlikuje termine *criminalistics* i *criminal investigation* tako što prvim terminom označava znanost (ili znanstvenu disciplinu), a drugim praktični policijski rad (Maver, 2013).

⁷ "Čeprav segajo začetki **kriminalistike*** v Sloveniji v čas pred drugo svetovno vojno in so bila prva predavanja na Pravni fakulteti v Ljubljani že v tridesetih letih prejšnjega stoletja, ustanovljen pa je bil tudi inštitut za **kriminalistiko**, je bilo kasneje **kriminalistiki** v Sloveniji namenjene dosti manj raziskovalne, publicistične in pedagoške pozornosti kot kriminologiji, kazenskemu pravu in sorodnim znanostim (engl. Although the first beginnings of Slovene **criminal investigation** precede the Second World War, when the first lectures were given at the Faculty of Law in Ljubljana in the 1930's, and the Institute of **Criminal Investigation** was founded, **criminal investigation** as a discipline was later the subject of much less research, publishing and pedagogic attention in Slovenia than criminology, criminal law and related sciences (Maver, 2009: 277). *Riječi *kriminalistika* i *criminal investigation* istaknula autorica članka.

Već na samome početku analize, vidljivo je da je, zbog kompleksnosti obuhvaćenoga područja, teško prevesti naziv *kriminalistika* na engleski jezik jednim jedinim terminom koji bi obuhvaćao sva značenja sadržana u hrvatskom razumijevanju pojma kriminalistika. Iz navedenih izvora proizlazi to da se najčešće predlažu prijevodni ekvivalenti *criminalistics*, *criminal investigation* i *crime investigation*, koji se koriste ovisno o kontekstu, odnosno pojam *criminalistics* odnosi se na uže, a pojmovi *criminal* / *crime investigation* na šire područje kriminalistike. Postavlja se pitanje koji od navedenih termina odabratiti kao ekvivalent u značenju koje kriminalistika ima u naslovu stručnoga studija Kriminalistike i specijalističkoga diplomskog studija Kriminalistike? Za rješavanje ove nedoumice, pristupilo se analizi stranih knjiga i udžbenika iz područja kriminalistike, dostupnih u knjižničnom fondu Visoke policijske škole i na internetu, odnosno analizi njihovih naslova i sadržaja te usporedbi sa sadržajima kojima se studenti bave na stručnome studiju Kriminalistike i specijalističkome diplomskom studiju Kriminalistike kako bi se utvrdilo koji su to termini koji se koriste u literaturi koja obuhvaća iste sadržaje kao i studijski programi na studiju Kriminalistika u Zagrebu.

Ne može se raspravljati o kriminalistici, a da se ponovno ne spomene jedna od najznačajnijih knjiga iz toga područja, odnosno knjiga Hansa Grossa *Handbuch für Untersuchungsrichter als System der Kriminalistik*, koja je objavljena 1893., a na engleski je jezik prevedena 1906. godine pod nazivom *Criminal Investigation, a Practical Handbook for Magistrates, Police Officers and Lawyers*⁸. Knjiga nije prevedena na hrvatski jezik, ali se u literaturi najčešće navodi kao *Priručnik za istražne suce kao sustav kriminalistike*.⁹ Iako je prijevod naslova na engleski jezik slobodniji (i precizniji) od prijevoda na hrvatski jezik, činjenica jest da se njemački termin **die Kriminalistik** na engleski jezik prevodi kao **Criminal Investigation**, a na hrvatski jezik kao **Kriminalistika**.

Usporedbom sadržaja hrvatskih udžbenika iz kriminalistike¹⁰ s udžbenicima iz engleskoga govornoga područja koji su dostupni u knjižničnom fondu Policijske akademije¹¹ i na internetu, utvrđeno je da sadržaji udžbenika i na hrvatskome i na engleskome jeziku najčešće nose nazive koji sadrže riječi *Criminal Investigation*. S druge strane, udžbenici i priručnici čiji naziv sadrži riječ *Criminalistics* najčešće se sadržajno ne podudaraju (ili se manje podudaraju) sa sadržajima u hrvatskim udžbenicima (jer je sadržaj uglavnom vezan uz područje kriminalističke tehnike). Definicije termina *Criminalistics* i *Criminal Investigation* u navedenim stranim udžbenicima podudaraju se s definicijama koje se za iste termine navode u hrvatskim udžbenicima, kako je navedeno u prethodnome poglavljju. *Criminalistics* se definira kao primjena prirodnih znanosti, osobito kemije, fizike, biologije i matematike, za otkrivanje kaznenih djela. *Forensic science* se često navodi kao sinonim za *criminalistics* (Gilbert, 2004: 17, Saferstein, 2004:2). Neki autori, kako navodi Saferstein, smatraju da termin *criminalistics* bolje opisuje uže područje *forensic science*, odnosno područje rada kriminalističkoga laboratorija. Termin *criminal investigation* koristi se za opis postupka kri-

⁸ Gross, H. (1906). *Criminal Investigation - a Practical Handbook for Magistrates, Police Officers and Lawyers*, Krishnamachari, Madras.

⁹ Pavišić, Modly i Veić, 2006: 104; Karas, 2012: 22; Gačić, 2009: 25. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=33964>

¹⁰ Pavišić, Modly i Veić, 2006 i Karas, 2012.

¹¹ Saferstein, 2004; Newburn, Williamson i Wright, 2007; Swanson, Chamelin i Territo, 2003; Gilbert, 2004; Stelfox 2009.

minalističkoga istraživanja, ali i za znanja i vještine koje policijski službenici i ostali stručnjaci moraju usvojiti u svrhu provođenja kriminalističkoga istraživanja (Swanson, Chamelin i Territo, 2003: 3).

Usporedbom naslova i sadržaja udžbenika utvrdilo se da postoje dva moguća engleska ekvivalenta za hrvatski termin *kriminalistika*, a to su *criminalistics* i *criminal investigation*. Prvi se termin uglavnom odnosi na uže područje kriminalističke tehnike, a drugi termin na šire područje kriminalistike. Pregledom prijevodnih ekvivalenata za kriminalistiku koji se navode u hrvatskoj stručnoj literaturi, kako je navedeno u članku, došlo se do vrlo sličnih zaključaka, odnosno ustanovilo se da se najčešće koriste termini *criminalistics*, *crime / criminal investigation*.

3. USPOREDBA STUDIJSKIH PROGRAMA – EUROPSKA UNIJA I SVIJET

Kako se analizom prijevodnih ekvivalenta koji se navode u stručnoj literaturi na hrvatskom jeziku te usporedbom naslova i sadržaja dostupne strane udžbeničke literature nije uspjelo utvrditi koji bi engleski termin najtočnije opisao sadržaj pojma *kriminalistika* u nazivu studija, odnosno izdvojeno je više od jednog termina, pristupilo se analizi i usporedbi stručnih i sveučilišnih studija policijske struke u Hrvatskoj i u drugim državama s namjerom da se pronađe odgovarajući termin u nazivu usporedivih studijskih programa. Uspoređeni su sadržaji stručnoga preddiplomskoga i specijalističkoga diplomskog stručnog studija Kriminalistike na Visokoj policijskoj školi sa sadržajima studija na nekim stranim visokoškolskim ili drugim obrazovnim ustanovama. Utvrđeno je koji se stručni nazivi stječu završavanjem navedenih studija te su popisani nazivi studijskih programa, kako bi se utvrdilo mogu li se nazivi usporedivih studija iskoristiti za potrebe prevodenja termina *kriminalistika* u nazivu studija Kriminalistike.

Kao polazište za usporedbu uzeta su dva CEPOL-ova istraživanja: SEPE – policijsko obrazovanje u Europi¹² iz 2006. godine i SEPEB – policijsko obrazovanje u Europi i Bologna¹³, iz prosinca 2010. godine, koji, kako je razvidno iz naslova, pružaju pregled policijskoga obrazovanja u Europi, prije i nakon uvođenja bolonjskoga sustava visokoškolskog obrazovanja.

SEPE daje pregled policijskoga obrazovanja u Europi, od temeljne policijske obuke do naprednih oblika školovanja. Istraživanje je provedeno u razdoblju od 2004. do 2005. godine i obuhvatilo je 23 od 25 država članica Europske unije, odnosno 27 policijskih akademija / visokih škola¹⁴. SEPE navodi da, uz nekoliko iznimaka (svega osam), sve ustanove nude specijalizirane programe iz *Criminal Investigation* (SEPE, 2006: 47).

¹² SEPE – Survey on European Police Education and Training.

¹³ SEPEB – Survey on European Police Education and Bologna.

¹⁴ Hrvatska nije sudjelovala u istraživanju jer u vrijeme njegova provođenja nije bila država članica EU-a.

Specialisation	N of training programmes			N impact on career		
	Mean	Min.	Max.	Mean	Min.	Max.
Criminal Investigation	23.6	1	79	6.2	0	37
Management	11.7	1	91	2.1	0	5
Traffic Policing	14.6	1	46	1.7	0	5
Environmental Police	4.5	1	10	0.5	0	1
Crowd and Riot Control	6.8	1	18	1.0	0	3
Immigration Police	3.8	1	7	3.0	0	7
Other	24.2	0	99	17.1	0	99

Slika 3: Popis specijaliziranih programa koje nude anketirane institucije (Izvor: SEPE)

SEPEB je svojevrsni nastavak SEPE-a te pruža pregled policijskoga obrazovanja u Europi nakon uvođenja bolonjskoga sustava, zaključno s krajem 2009. godine. Istraživanje je obuhvatilo sve države članice Europske unije, Udruženje europskih visokih policijskih škola (AEPC¹⁵) i neke organizacije i mreže (Eurojust, Europol, ESDC, Interpol, Frontex, OLAF i Tispol). Iz istraživanja je razvidno da ne postoje stroga pravila i kako je teško donijeti zajedničke zaključke o policijskome obrazovanju u Europi.

SEPEB navodi da su glavna područja akreditiranih programa u anketiranim državama: *Policing / Law Enforcement, Police Management / Leadership, Crime Investigation, Security Management i Public Order Management* (SEPEB, 2010: 8).

Navedena glavna područja obuhvaćena su sljedećim programima: *Policing, Police Management, Crime Investigation, Security Management, Law Studies, Public Order Management, Social Science, Police Leadership i Public Administration*. (SEPEB 2010: 21)

Termin *Criminalistics* navodi se u nazivu samo jednoga studija (u Srbiji) *Criminalistics and Crime Investigation* i u nazivu tečaja za mađarske policijske službenike *Criminalistics* (SEPEB 2010: 66). Na većini obuhvaćenih obrazovnih ustanova studira se ili *Policing* ili *Criminal / Crime Investigation*.

Iako je u kontekstu prevodenja naziva stecenog završavanjem stručnoga preddiplomskog i specijalističkog diplomskog stručnog studija Kriminalistike, usporedba s drugim studijima policijskoga usmjerenja u Europi najrelevantnija, s obzirom na to da iz nje nije moguće iščitati nedvoznačne rezultate (iako je potvrđila relevantnost termina *criminal / crime investigation*), pristupilo se proučavanju studijskih programa koji se nude na policijskim obrazovnim ustanovama (i na drugim visokoškolskim ustanovama) u ostaku (anglosaksonskoga) svijeta. U obilju dostupnih programa na razini preddiplomskog i diplomskoga studija, najveći se broj odnosi na studije *Criminal / Crime Investigation, Policing i Police Science*. Postoje i studiji na kojima se izučava *Criminology* (kao teorijski studij kazneno-pravne struke) i *Criminalistics* (kao studij forenzičke, odnosno određenoga područja forenzičkoga istraživanja – najčešće je upis uvjetovan visokom prethodnom razinom poznавanja neke od prirodnih znanosti).

Opravdano možemo zaključiti da su nazivi studijskih programa u anglosaksonskome svijetu usporedivi s nazivima istih programa u Europskoj uniji.

¹⁵ Association of European Police Colleges (AEPC).

Uspoređeni su i sadržaji studijskih programa i zaključeno je kako se studiji koji nose naziv *Policing* ili *Police Science* sastoje od niza kolegija kojima je cilj razvijanje teorijskih kompetencija policijskih službenika o policijskome poslu i njegovoj organizaciji, kriminalitetu, društvenim zajednicama u kojima djeluju i slično. Dakle, radi se o gotovo isključivo teorijskim studijima koji nisu namijenjeni stjecanju praktičnih vještina, za razliku od studija *Criminal / Crime Investigation* koji, uz široku teorijsku podlogu, za cilj imaju razvijanje praktičnih kompetencija za vođenje kriminalističkoga istraživanja, što je usporedivo s kompetencijama koje se stječu završavanjem stručnoga preddiplomskog i specijalističkog diplomskog stručnog studija Kriminalistike odnosno "znanja i vještine koje osposobljavaju za samostalno obavljanje poslova vezanih uz sigurnost, otkrivanje, rješavanje kaznenih djela te planiranje prevencije i suzbijanja kriminaliteta"¹⁶

4. ZAKLJUČAK

Analizom dostupnih prijevoda, prijedloga prijevodnih ekvivalenta koje nalazimo u hrvatskoj znanstvenoj i stručnoj literaturi, naziva studijskih programa policijskih (i drugih relevantnih) obrazovnih ustanova u Europi i u ostatku (anglosaksonskoga) svijeta te usporedbom sa studijskim programima na Visokoj policijskoj školi, utvrđeno je da se termin *kriminalistika* na engleski jezik može prevesti ili kao *crime investigation* ili kao *criminal investigation*. Po učestalosti uporabe obaju termina preteže drugi, koji se češće koristi u stručnoj literaturi napisanoj izvorno na engleskome jeziku. Zaključno, preporučeni prijevod naziva stručnog studija Kriminalistike na engleski jezik je *Professional Programme of Criminal Investigation*, a specijalističkoga diplomskog stručnog studija Kriminalistika *Specialist Graduate Professional Programme of Criminal Investigation* odnosno, stečeni stručni naziv "stručni/stručna provostupnik/prvostupnica (baccalaureus/baccalaurea) kriminalistike" na engleski treba se prevoditi kao *Professional Bachelor (baccalaureus/baccalaurea) of Criminal Investigation*, a "stručni/stručna specijalist/specijalistica kriminalistike" kao *Specialist in Criminal Investigation*.

Termin *criminal investigation* prikidan je za potrebe prevodenja naziva studija Kriminalistika. No, je li primjenjiv za prevodenje termina *kriminalistika* u punom opsegu njegova značenja, treba utvrditi u stručnoj literaturi te na taj način, što je bila i svrha ovog rada, do prinijeti rješavanju još jedne terminološko-prevoditeljske nedoumice.

LITERATURA

1. Fay, J. J. (1988). *The Police Dictionary and Encyclopedia*. Springfield: Charles C. Thomas.
2. Gačić, M. (2009). *Riječ do riječi - lingvistička istraživanja odnosa engleskoga i hrvatskog jezika na području prava i srodnih disciplina*. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu/Profil International.

¹⁶ <http://www.policija.hr/6694.aspx>

3. Gilbert, J. N. (2004). *Criminal Investigation*, Sixth Edition. Upper Saddle River, N. J.: Pearson Prentice Hall.
4. Karas, Ž. (2012). *Uvod u kriminalistiku (odabrana poglavlja)*. Zagreb: MUP RH.
5. Maver, D. (2013). *Criminal Investigation/Criminalistics in Europe: State of the Art and Look to the Future*. Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 64 (3), 233-244.
6. Maver, D. (2012). *Kritički pregled na razvoj i stanje kriminalistike u Sloveniji (1920.-2012.)*. Policija i sigurnost, 21 (4), 709-731.
7. Maver, D. (2009). *Slovenska kriminalistika: quo vadis?* Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 60 (4), 277-291.
8. Modly, D., Šuperina, M., Korajlić, N. (2008). *Rječnik kriminalistike*. Zagreb: Strukovna udruga kriminalista.
9. Newburn, T., Williamson, T., Wright, A. (ur.) (2007). *Handbook of Criminal Investigation*. Cullompton: Willan Publishing.
10. Pavišić, B., Modly, D., Veić, P. (2006). *Kriminalistika knjiga prva, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
11. Saferstein, R. (2004). *Criminalistics: An Introduction to Forensic Science*, Eighth Edition. Upper Saddle River, N. J.: Pearson Prentice Hall.
12. Stelfox, P. (2009). *Criminal investigation An introduction to principles and practice*. Collumpton: Willan Publishing.
13. Swanson, C. R., Chamelin, N. C., Territo, L. (2003). *Criminal investigation*. New York: McGraw Hill.
14. Veić, P. (2015). *Stanje i perspektive razvoja kriminalistike i kriminalističkog obrazovanja u Republici Hrvatskoj*, u Butorac, K. (ur.). Zbornik radova IV. međunarodne znanstveno-stručne konferencije "Istraživački dani Visoke policijske škole u Zagrebu". Zagreb: MUP RH, str. 757-768.
15. Survey on European Police Education and Bologna – SEPEB. (2010). European Police College (CEPOL). Dostupno na:
https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/SEPEB_Final_Report.pdf - 3. 8. 2016.
16. Survey on European Police Education and Training – SEPE. (2006). European Police College (CEPOL). Dostupno na:
https://www.cepol.europa.eu/sites/default/files/website/TrainingLearning/Publications/SEPE_Final_Report.pdf – 3. 8. 2016.
17. http://dstip.hr/index.php?s_term=kriminalist&s_from=hr&s_to=en&page=dictionary – 2. 8. 2016.
18. <https://www.hgk.hr/zajednice/zajednica-za-prevoditeljstvo/popis-strucnih-naziva-i-njihovih-kratika?category=569> – 2. 8. 2016.
19. <http://mozvag.srce.hr/preglednik/pregled/en/brzo/traziNaziv.html?naziv=criminology> – 1. 9. 2016.
20. <http://www.policija.hr/6694.aspx> – 1. 9. 2016.

Summary _____

Karla Kiš Kamenjarin

Translating the title of study programmes in "kriminalistika" into english

This paper considers the problem of translating into English the term *kriminalistika* as part of the titles of professional study programmes *Stručni studij Kriminalistika* and *Specijalistički diplomski stručni studij Kriminalistika* delivered by the Police College in Zagreb. In Croatia, the term *kriminalistika* is often erroneously translated as *criminology*. The author analysed a number of texts, including papers, textbooks and other resources; she compared programmes delivered by institutions in other EU and English speaking countries to find an English word that would serve our purpose. The paper concludes that the term *Kriminalistika* in the titles of professional programmes *Stručni studij Kriminalistika* and *Specijalistički diplomski stručni studij Kriminalistika* should be translated into English as Criminal Investigation, and thus the titles of the programmes should be translated respectively as "Professional Programme of Criminal Investigation" and "Specialist Graduate Programme of Criminal Investigation". The degrees awarded upon completion of the above mentioned programmes i.e. *Stručni prvostupnik/ pravstupnica (baccalaureus/bacalaurea) kriminalistike* and *stručni specijalist/specijalistica kriminalistike* should be translated respectively as "Professional Bachelor (baccalaureus/bacalaurea) of Criminal Investigation" and "Specialist in Criminal Investigation".

Key words: *kriminalistika*, criminal investigation, criminalistics, professional study, translation.